

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 maja 2014r., zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w D.w dniu 30 maja 2014r. odmówiono wszczęcia dochodzenia w sprawie o narażenia w dniu 2 kwietnia 2014r. w D.J. B.na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poprzez niewykonanie przeglądów stanu technicznego urządzeń grzewczych w wyniku czego doszło do zatrucia J. B.tlenkiem węgla tj. o czyn z art. 160 § 1 k.k. - wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu.

W ustawowym terminie zażalenie na powyższe postanowienie złożył pokrzywdzony J. B. wskazując, że za stan techniczny urządzeń gazowych odpowiada właściciel czyli Zakład (...), w związku z czym zobowiązany jest do dokonywania stałych przeglądów technicznych tych urządzeń. Skoro takich przeglądów nie dokonywał, to osoby winne powinny być pociągnięte do odpowiedzialności karnej za te zaniechania.

W dniu 28 sierpnia 2014r. pokrzywdzony uzupełniając zażalenie podniósł, że dochodzenie było prowadzone w sposób niepełny, gdyż nie ustalono i nie przeprowadzono w sprawie dowodu z opinii kominarskiej dotyczącej stanu technicznego przewodów kominowych i wentylacyjnych w budynku. Zarzucił też nieprzeprowadzenie opinii dotyczącej stanu technicznego użytkowanego przez pokrzywdzonego pieca oraz nieprzesłuchanie świadków - państwa C., którzy są sąsiadami pokrzywdzonego i u których również stwierdzono duże stężenie tlenku węgla. Wskazał też na konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii nadzoru budowlanego na okoliczność ustalenia czy przewód kominowy nie jest zbyt blisko przewodu wentylacyjnego i czy nie był zbyt wąski (nie odpowiadający normom) kanał spalinowy, mogący skutkować cofaniem tlenku węgla. Wniósł też o zobowiązanie (...) w D. do przedłożenia protokołu z przeglądu i czyszczenia przewodów kominowych w przedmiotowym budynku, które to czynności winne być dokonywane dwa razy w roku.

Zarzucając powyższe wniósł o uchylenie postanowienia.

Sąd zważył:

W pierwszej kolejności zwrócić trzeba uwagę, iż wszystkie zarzuty dotyczące niepełności "prowadzonego dochodzenia" traktować trzeba jako chybione już z tej racji, że postępowanie zostało zakończone przed wszczęciem dochodzenia na skutek wydanego postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Zgodnie z treścią art. 303 k.p.k w zw. z art 325a par.2 k.p.k. postanowienie o wszczęciu dochodzenia wydaje się w sytuacji, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Zachodzi ono wtedy, gdy informacja o jakimś zdarzeniu, w subiektywnym przekonaniu organu ścigania, wskazuje na możliwość popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa. Nie musi to być pewność, gdyż zadaniem postępowania przygotowawczego jest m.in. także ustalenie, czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo (art. 297 § 1 pkt 1). Usunięciu wątpliwości może służyć instytucja czynności sprawdzających (art. 307).

W błędzie jest też skarżący twierdzący, że za stan techniczny urządzeń gazowych oddanych mu do używania odpowiada właściciel czyli Zakład (...).

Zgodnie bowiem z przepisem art. 6b ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, stanowiący katalog zamknięty obowiązków obciążających najemcę, głównym obowiązkiem najemcy (poza płaceniem czynszu) jest utrzymywanie lokalu, pomieszczeń przynależnych do niego, w należytym stanie. Obowiązek przewidziany przez art. 6b ust. 1, jest powtórzeniem, a zarazem konkretyzacją regulacji z art. 666 k.c. nakładającego na najemcę obowiązek używania lokalu w sposób określony w umowie, a gdy takowego brak, w sposób odpowiadający właściwości i przeznaczeniu rzeczy. Przy ocenie, jaki jest zakres obowiązków najemcy, który ma używać lokalu zgodnie z jego przeznaczeniem, należy mieć na uwadze również to, jakie według Kodeksu cywilnego naprawy obciążają najemcę, a jakie wynajmującego. Zgodnie z art. 662 § 2 k.c. drobne naprawy

połączone ze zwykłym używaniem rzeczy obciążają najemcę. Ponieważ kodeks nie wypowiada się w kwestii, co należy uważać za naprawy drobne, to aktualnie powołany przepis art. 6b ust. 2 wspomnianej ustawy wprowadza katalog zamknięty tych napraw.

W myśl tego przepisu najemcę obciąża naprawa i konserwacja:

- 1) podłóg, posadzek, wykładzin podłogowych oraz ściennych okładzin ceramicznych, szklanych i innych;
- 2) okien i drzwi;
- 3) wbudowanych mebli, łącznie z ich wymianą;
- 4) trzonów kuchennych, kuchni i grzejników wody przepływowej (gazowych, elektrycznych i węglowych), podgrzewaczy wody, wanien, brodzików, mis klozetowych, zlewozmywaków i umywalek wraz z syfonami, baterii i zaworów czerpalnych oraz innych urządzeń sanitarnych, w które lokal jest wyposażony, łącznie z ich wymianą;
- 5) osprzętu i zabezpieczeń instalacji elektrycznej, z wyłączeniem wymiany przewodów oraz osprzętu anteny zbiorczej;
- 6) pieców węglowych i akumulacyjnych, łącznie z wymianą zużytych elementów;

Wszystko zaś, co leży poza nim, nie może być uważane za naprawę drobną, w konsekwencji należy stwierdzić, że są to naprawy obciążające wynajmującego (ZGM w D.).

Wynajmujący jest przede wszystkim zaś zobowiązany do zapewnienia sprawnego działania istniejących instalacji i urządzeń budynku w taki sposób, by najemca miał możliwość korzystania z przedmiotu najmu (z „uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw”, www.sejm.gov.pl/prace, data wizyty - 5 stycznia 2005 r., s. 23]. Z tym przepisem koresponduje ogólny obowiązek wynajmującego określony w powołanym wyżej art. 662 k.c., w myśl którego wynajmujący powinien wydać najemcy rzecz w stanie przydatnym do umówionego użytku i utrzymywać ją w takim stanie przez czas trwania najmu. Wobec powyższego ustawodawca scharakteryzował obowiązki wynajmującego (w niniejszej sprawie - ZGM w D.) poprzez wskazanie, że nie mają one charakteru katalogu zamkniętego, co nakazuje przyjąć, że w razie, gdy określony obowiązek nie obciąża najemcy (tj. nie jest wymieniony w art. 6b wspomnianej ustawy), obciąża on wynajmującego. Po drugie zaś, zasadnicze znaczenie dla dokonywania oceny zakresu obowiązków wynajmującego ma stwierdzenie, że naprawy o charakterze "ogólnobudynkowym" będą obciążać wynajmującego. Podobnie jest z naprawami "ogólnolokalowymi", które, o ile nie znajdują się w katalogu art. 6b ust. 2, obciążają wynajmującego. Przyjęcie takiej interpretacji, przy zapisie ustawodawcy, iż do katalogu obowiązków najemcy zalicza m.in. naprawę i konserwację kuchni i grzejników wody przepływowej (gazowych, elektrycznych i węglowych) wymusza stwierdzenie - zgodne ze stanowiskiem zaprezentowanym w piśmie (...) sp. z o.o. z dnia 13 maja 2014r., iż za sprawność instalacji gazowej na częściach wspólnych i za sprawność instalacji wewnętrznych (w przypadku lokali niewykupionych) najemca nie odpowiada (lecz Wspólnota, właściciel, zarządca). Natomiast za sprawność i prawidłowe utrzymanie urządzeń grzewczych odpowiada najemca. To nakazuje zatem przyjąć, iż obowiązek zapewnienia serwisu i okresowych przeglądów technicznych gazowego pieca dwufunkcyjnego należy do pokrzywdzonego J. B. - jako najemcy lokalu mieszkalnego.

Tym niemniej ma rację skarżący w zakresie, w jakim wskazuje, że nie zwrócono się do (...) w D. o przesłanie protokołów przeglądu i czyszczenia przewodów kominowych oraz pionów wentylacyjnych (które nie należy do katalogu obowiązków najemcy wymienionych w art. 6b wspomnianej ustawy). Wskazać wszak trzeba, że z akt sprawy w ogóle nie wynika, co było przyczyną zatrucia tlenkiem węgla, to jest czy przyczyną dużego stężenia tlenku węgla w mieszkaniu pokrzywdzonego był niesprawny grzejnik wody przepływowej (dwufunkcyjny) - którego serwisowanie i okresowy przegląd obciążało pokrzywdzonego, czy też niedrożne, niesprawne technicznie przewody kominowe i wentylacyjne znajdujące się w budynku - których serwis i naprawa obciążały właściciela (zarządcę). Tym bardziej, że z potwierdzenia przekazania obiektu objętego działaniem ratowniczym Państwowej Straży Pożarnej wynikają wskazania w kierunku sprawdzenia przewodów kominowych i wentylacji nawiewowej. Dopiero ustalenie przyczyny dużego stężenia tlenku węgla w mieszkaniu pokrzywdzonego w dniu zdarzenia;

- pozwoli na wykluczenie zawinienia zarządcy, właściciela budynku - w przypadku ustalenia, że przyczyną była niesprawność urządzenia grzewczego lub utrudniona cyrkulacja powietrza w użytkowanych przez pokrzywdzonego pomieszczeniach, a co za tym idzie ustalenia, że wina w całości leży po stronie najemcy;

- pozwoli na rozważenie możliwości przypisania zawinienia zachowaniu (zaniechaniu) osoby odpowiedzialnej działającej w imieniu właściciela lub zarządcy - w przypadku ustalenia, że przyczyną zdarzenia była niesprawność samego pionu wentylacyjnego, chyba że przegląd pionów wentylacyjnych był dokonany we właściwym terminie (gdyż nawet w przypadku jego niesprawności, która mogła zaistnieć po przeglądzie, właściciel obiektu nie ponosi za taki stan odpowiedzialności). W przypadku potwierdzenia wskazanych okoliczności koniecznym stanie się rozważenie, czy zachowania takie (zaniechania) realizowały znamiona przestępstwa opisanego w ustawie karnej.

W tym miejscu trzeba wyraźnie jednak zaznaczyć, że obowiązkowy zakres przeglądu pionu wentylacyjnego dotyczy samego pionu wentylacyjnego jako części wspólnej obiektu nie zaś prawidłowości cyrkulacji powietrza w pomieszczeniach użytkowanych przez najemcę. Zaznaczyć trzeba, że to, że zarządca obiektu dokonuje zgodnego z prawem przeglądu okresowego nie znaczy wcale, że najemca nie powinien sam poprosić fachowca o ocenę tak sprawności podgrzewacza gazowego jak i prawidłowości cyrkulacji powietrza w obiekcie. Zważyć też trzeba, że właściciel (zarządca) nie będzie ponosił odpowiedzialności także w sytuacji, gdy wykonał w obowiązkowych terminach przeglądy okresowych, które nie wykazały niesprawności, a niesprawność pojawiła się później, o której wiedzy nie posiadał.

Zważywszy zatem, że w aktach sprawy brak jest podstawowych danych w postaci obowiązkowych protokołów z przeglądu sprawności pionów wentylacyjnych i przewodów kominowych, o które winien prowadzący postępowanie zwrócić się do zarządcy (podnoszone w zażaleniu i wskazywane przez Straż Pożarną) pozwalających na ustalenie, czy przyczyną zatrucia pokrzywdzonego był niesprawny pion wentylacyjny czy też niedrożne przewody kominowe, a nadto ustalenie czy zobowiązany dokonał terminowego przeglądu tegoż, lub też w wyniku dokonanego przeglądu powziął wiedzę o niesprawności tegoż pionu czy przewodu, po czym nie poczynił stosownych niezwłocznych kroków (na przykład nie przystąpił do natychmiastowego usunięcia wad lub nie wyłączył pionu z eksploatacji w przypadku niemożności dokonania natychmiastowego usunięcia wad) co stanowi warunek poniesienia odpowiedzialności karnej - to odmowa wszczęcia dochodzenia bez ustalenia tych jakże istotnych kwestii nie może jawić się jako zasadna.

Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w sentencji.

(...)

(...)